

de commissie in feite had uitgebreid met twee kandidaat-leden: een financieel-economische deskundige, drs. S. Posthuma, een van de directeuren van de Nederlandse Bank, die met het akkoord niet veel op had, en de volkenrecht-specialist Verzijl, een van de ondertekenaars van de brief van de vijf hoogleraren aan het kabinet¹, maar moeilijk vooral doordat de commissie niet alleen voor het akkoord moest opkomen maar ook voor de 'aankleding' welke door de Republiek pertinent werd afgewezen. Dat laatste deelde de Republikeinse delegatie op 8 februari mee.

Op twee punten leek de Commissie-Generaal vervolgens succes te boeken: er kwam schot in de vrijlating van grote groepen geïnterneerde Indische Nederlanders en nadat aan verschillende sectoren opnieuw was gevochten (bij Soerabaja hadden bij enkele gelegenheden de Nederlandse eenheden het initiatief genomen), kon op 14 februari aan Den Haag het heugelijk bericht worden doorgegeven dat generaal Soedirman op de 15de te middernacht een algemeen 'staakt het vuren' zou gelasten. Maar het akkoord! De uitlatingen van Republikeinse voormannen dat het door de Republiek slechts als 'een adempauze' werd gezien, waren aan de Commissie-Generaal en aan van Mook bekend – zij legden ze terzijde omdat zij die uitlatingen louter als tactische argumenten beschouwden waarmee Soekarno en het kabinet-Sjahri Linggadjati aan een onwillige achterban wilden verkopen, en omdat zij vertrouwden dat veel ten goede zou keren als de overeenkomst eenmaal was getekend. Trouwens, wat zou uit een weigering voortvloeien? Noch de regering van Groot-Britannië, noch die van de Verenigde Staten, die met bevrediging hadden vernomen dat het *Knip* Linggadjati had goedgekeurd, zouden daar ook maar iets van begrijpen! Dat buitenlands-politieke aspect wierp veel gewicht in de schaal. Anderzijds: was het kabinet niet verplicht, slechts met het 'aangeklede' Linggadjati genoeg te nemen? Zowel in Batavia als in Den Haag werd wanhopig naar een oplossing gezocht – Jonkman was het die tenslotte een door de Commissie-Generaal geopperde mogelijkheid voorstelde: alleen het 'naakte' Linggadjati zou

in Bank, p. 236). Tegen de secretaris van van Poll zei Romme: 'Wat verwachten de heren van de Republiek van hun houding? Over zes maanden zijn zij, als wij willen, dood en begraven.' (a.v., p. 274).

¹ Verzijl had aan Jonkman gezegd dat het 'aangeklede' Linggadjati wèl aanvaardbaar voor hem was.